RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Besteding Bestemmingsreserve Steunfonds Corona

AANLEIDING

Op 13 december 2023 heeft uw raad gesproken over het behoud van de gelden in de "Bestemmingsreserve Steunfonds Corona" voor steun aan organisaties in het sociaal-cultureel domein. Dit naar aanleiding van het door ons college voorgestelde onttrekking aan deze reserve ten behoeve van het Afvaldossier. Bij amendement heeft deze onttrekking zoals u weet niet plaatsgevonden en wij hebben toegezegd op korte termijn met een bestedingsvoorstel te komen. Dit raadsvoorstel is de invulling van deze toezegging.

In november 2020 heeft uw raad ingestemd met het vormen van een reserve steunfonds corona. Bij de vorming van deze reserve is deze toelichting gegeven:
"Het college heeft een steunfonds gecreëerd dat wordt ingezet om de kosten die gerelateerd zijn aan de coronacrisis te kunnen dekken. Het gaat met name om de kosten waarvoor de gemeente geen compensatie vanuit het Rijk krijgt. Dit betreft vooral steunmaatregelen aan Westlandse ondernemingen, stichtingen en verenigingen. Bij directe steunmaatregelen valt te denken aan verzoeken van huurders, instellingen, verenigingen en ondernemingen om coulance, kwijtschelding, uitstel van betaling en dergelijke. Er worden ook steunmaatregelen voorbereid voor culturele instellingen."

De reserve is gevoed vanuit de reserve financiële soliditeit en is vrij besteedbaar; er geldt geen terugbetalings-verplichting. Middelen die we als gemeente ter compensatie vanuit het rijk hebben verkregen zijn – na aftrek van een aantal kostenposten – gestort in de reserve financiële soliditeit. Het saldo van de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona is per 1 januari 2024 € 2,97 miljoen.

Zoals tijdens de beraadslaging in de raad van 13 december naar voren is gekomen, zijn er in 2023 een aantal aanvragen voor ondersteuning vanuit het cultureel veld bij de gemeente ingediend. Dit zijn aanvragen van de systeempartners WestlandTheater De Naald, Stichting Bibliotheek Westland, Stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland, Stichting Westland Cultuurweb. Daarnaast heeft de Stichting Vrienden van de Wateringse Molen ons een subsidieaanvraag doen toekomen. Ook de Werkgroep Erfgoedbescherming Westland heeft een beroep gedaan op de gemeente (o.a. ingesproken in de raad van 8 november 2023 en in de commissie MO van 27 november 2023) en in 2025 is er de viering van 80 jaar vrijheid.

Het betreft dus in alle gevallen aanvragen en initiatieven vanuit en betrekking hebbend op het sociaal -cultureel veld, de sector die zwaar geraakt is in de Corona-periode en die ook nu nog in veel gevallen op weg is naar het niveau van voor Corona. Daarnaast is ook het sociaal-cultureel veld geraakt door de hoge energieprijzen en inflatie. Ook is er letterlijk en figuurlijk sprake van achterstallig onderhoud in de cultuursector. Bij elkaar een situatie die ervoor zorgt dat organisaties uit het sociaal-cultureel veld een beroep doen op de gemeente om weer toekomstbestendig te worden.

De Bestemmingsreserve Steunfonds Corona betreft incidenteel budget. Dat betekent dat vanuit deze bestemmingsreserve activiteiten en aanvragen met een incidenteel karakter kunnen worden gedekt. Dit conform de gemeentelijke begrotingsregels.

DOELSTELLING

Het ondersteunen van het Westlands sociaal-cultureel werkveld in de geest van het Steunfonds Corona.

ARGUMENTATIE

1. Stichting WestlandTheater De Naald is financieel niet in staat om de tegenvallende exploitatieresultaten en oplopende lasten als gevolg van corona, hoge inflatie en hoge energielasten te blijven opvangen, waardoor het aanbod van activiteiten in gevaar komt.
Stichting WestlandTheater De Naald heeft een eenmalige subsidie aangevraagd van €320.000, waarvan €202.000 als compensatie voor een tegenvallend exploitatieresultaat in de opbouwfase na de coronaperiode en €118.000 voor de fors gestegen energielasten die niet waren voorzien (zie bijlagen 1a, 1b, 1c).
Over geheel 2023 zijn de energielasten overigens weer wat gunstige uitgevallen zoals uit bijlage 1c blijkt. De pandemie heeft onmiskenbaar zeer grote gevolgen gehad voor het culturele leven, zo ook voor de Stichting WestlandTheater De Naald. Daarnaast is de eind 2022 door het Rijk aangekondigde compensatie voor hogere energielasten bij maatschappelijke organisaties uiteindelijk niet uitgekeerd. Stichting WestlandTheater De Naald is niet instaat om de corona gerelateerde nadelige effecten zelf te dekken. Dit geldt ook voor de gestegen energielasten.

Overigens is eind 2023 de subsidiebeschikking 2024 door het college vastgesteld. Hierbij is subsidiebedrag 2023 geïndexeerd met de consumentenprijsindex 2022 van 10% en de CAO compensatie van 9,4%. Hiermee wordt de Stichting WestlandTheater De Naald al gedeeltelijk met terugwerkende kracht gecompenseerd. Echter gezien het feit dat de nieuwbouw van het Theater al een aantal keren is uitgesteld en hierdoor de exploitatie onder druk komt te staan en de raad de Stichting WestlandTheater De Naald heeft aangewezen als systeempartner, is het toch gerechtvaardigd de subsidie van €320.000 toe te kennen. Dit ook ter versterking van het weerstandsvermogen daar de directie van WestlandTheater De Naald aangeeft dat het eigen vermogen eind 2024 is uitgeput. De verliezen in de exploitatie bedroegen in 2022 €264.000, in 2023 €160.000 en de verwachting voor 2024 is €250.000 tot €300.000 euro.

Termijn van afhandeling
De subsidieaanvraag is formeel ingediend op 21 februari 2023. Hieraan voorafgaand is er bestuurlijk en ambtelijk gesproken over een eventuele subsidieaanvraag. In deze gesprekken zijn geen bestuurlijke of ambtelijke toezeggingen gedaan ten aanzien van de uitkomst van de besluitvorming over deze aanvragen. De Algemene Subsidieverordening 2016 (vigerend ten tijde van de aanvraag) geeft onder artikel 15 lid 1 aan dat er binnen 8 weken beschikt moet worden op een aanvraag voor een incidentele subsidie. Artikel 15 lid 2 geeft aan dat er van deze termijn ook in geval van een incidentele subsidie afgeweken kan worden. Op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht moet dat dan een redelijke termijn betreffen.

In dat kader zegt artikel 3:18, lid 1 van de Algemene West Bestuursrecht dat “Indien het een besluit op aanvraag betreft, neemt het bestuursorgaan het besluit zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk zes maanden na ontvangst van de aanvraag”. Lid 2 zegt dat als de aanvraag een zeer ingewikkeld of omstreden onderwerp betreft, het bestuursorgaan, binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag de in het eerste lid bedoelde termijn (van zes maanden) met een redelijke termijn kan verlengen. Voordat het bestuursorgaan een besluit tot verlenging neemt, stelt het de aanvrager wel in de gelegenheid zijn zienswijze daarover naar voren te brengen.

De termijn van afhandeling staat los van de al dan niet toegekend krijgen van de gewenste incidentele subsidie. De termijn gaat louter over de periode waarin een bestuursorgaan een besluit moet nemen op een aanvraag, hetgeen niets zegt over de inhoudelijke beoordeling in het besluit zelf. Het al dan niet toegekend krijgen van de aangevraagde subsidie moet inhoudelijk beoordeeld worden en de genoemde termijn heeft dan louter betrekking op die periode waarin die beoordeling plaats moet vinden. Deze beoordelingstermijn is geen garantie voor het krijgen van een subsidie.

In het geval van de onderhavige aanvraag is er geregeld contact geweest tussen gemeente en WestlandTheater De Naald over de stand van zaken ten aanzien van de afhandeling van de aanvraag. Het was beter geweest dat het college ook schriftelijk de stichting kenbaar had gemaakt dat afhandeling meer tijd dan verwacht in beslag zou nemen. Er was immers raadsbehandeling benodigd gezien de subsidieaanvraag dekking behoeft vanuit een bestemmingsreserve, in dit geval de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona.

Feit dat is dan nu meer dan een jaar na dato het verzoek tot onttrekking door de raad wordt behandeld. Dat is langer dan verwacht. Op 13 december 2023 heeft de raad aangegeven dat het geld in de bestemmingsreserve gereserveerd moest blijven voor het sociaal-cultureel veld en niet alleen ter mitigatie van Corona-gerelateerde effecten. Dit maakte het ook mogelijk om de onderhavige subsidieaanvraag aan uw college en de raad voor te leggen daar het een hybride aanvraag betreft: gedeeltelijk Corona-gerelateerd voor een bedrag van €202.000 en gedeeltelijk gerelateerd aan de hoge energieprijzen ter grootte van €118.000 als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de ontwikkelingen in de wereldenergiemarkt. De beraadslaging in de raad van 13 december 2023 maakte het ook mogelijk subsidieaanvragen en wensen van de gemeenten te bundelen waardoor voor WestlandTheater De Naald en andere organisaties nu pas uitsluitsel krijgen over hun subsidieaanvraag.

2. Stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland is financieel niet in staat om een toekomstbestendig Westlands streek- en kunstmuseum te realiseren.
De Stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland heeft op 11 oktober 2023 een subsidieaanvraag ter grootte van €980.000 ingediend voor een bijdrage aan de realisatie van een toekomstbestendig Westlands Museum en heeft dit verzoek bij brief van 14 december 2023 toegelicht (zie bijlagen 2a t/m 2e) . De totale begroting hiervoor bedraagt volgens de aanvraag €1.469.507. Met de verbouwing wordt er extra museale ruimte gerealiseerd waarin ook plek is voor de functionaliteit van een Westlands Kunstmuseum. De combinatie van streek- en tuinbouwhistorie en kunst zorgt voor synergie en draagt bij aan een toekomstbestendig museum. Tegelijkertijd worden met deze verbouwing de technische installaties vervangen zoals het klimaatsysteem en worden duurzaamheidsmatregelen getroffen. Tijdens de coronaperiode is gebleken dat het klimaatsysteem niet meer voldoet aan de eisen van deze tijd.

In de vergadering van 13 december 2023 heeft de raad de Stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland aangewezen als systeempartner. Daarmee heeft de raad aangegeven dat het Museum Westland een belangrijke functie heeft in de sociaal-culturele infrastructuur. Daarnaast is in het collegewerkprogramma 2022-2026 "Samen werken aan een sterk Westland" aangegeven dat bestaande culturele voorzieningen via bijvoorbeeld projectfinancieringen ondersteund worden en dat het college de gesprekken met het Westlands Streekmuseum over de realisatie van het Westlands kunstmuseum ondersteunt.

Ook is in de Begrotingsraad van 8 november 2023 de motie "Westlands Kunstmuseum" (bijlage 2f) aangenomen met het volgende verzoek aan ons college: "Op verzoek van de initiatiefnemers van het Westlands Kunstmuseum mee te werken aan de realisering van het Kunstmuseum bij het Westlands

Streekmuseum in 2024 en daarvoor aan de Raad een kredietvoorstel voor te leggen, zodat uitvoering in 2024 mogelijk wordt.".

De stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland is de aanvrager van de subsidie maar het betreft een samenwerking met de stichting Kunstmuseum Westland. Na de realisatie van het vernieuwde Westlands Museum zal de stichting "Kunstmuseum Westland" worden opgeheven. De bestuursleden van de stichting Kunstmuseum Westland hebben zich bereid getoond om na opheffing van hun stichting, onderdeel te worden van de commissie ‘Kunst’ van het Westlands Museum.

Al met al voldoende reden om al of niet gedeeltelijk tegemoet te komen aan de subsidieaanvraag van de stichting Streek- Tuinbouwhistorie Westland daar de stichting niet over voldoende eigen middelen beschikt om een toekomstbestendig museum te realiseren. De stichting vraagt €980.000 van de gemeente. Echter het pand van het museum is geen eigendom van de gemeente. Analoog aan subsidies voor sport- en scoutingaccommodaties die geen eigendom van de gemeente zijn, zou de gemeente maximaal voor 25 % bijdragen aan de ontwikkeling van het museum overeenkomend met een bedrag van €367.376. Echter er is met de stichting bestuurlijk verkennend gesproken over een bedrag van €450.000 voor de ontwikkeling van het museum overeenkomend met 31% van de investering. Gezien het feit dat er een bestuurlijke wens is om ook het Westlands Kunstmuseum te realiseren en het feit dat de stichting als systeempartner toekomstbestending moet kunnen koersen, is het voorstel dit bedrag van €450.000 bij te dragen. Met deze gemeentelijke bijdrage van €450.000 resteert er volgens de aanvraag nog wel een bedrag van €530.000 euro om te dekken. De uitdaging is aan de stichting om nog extra middelen vinden ter dekking van dit restant mogelijk door vestiging van hypotheek op het pand, door sponsoring of anderszins.

De subsidie wordt verleend onder voorbehoud van een volledig gedekte en door de gemeente goed te keuren begroting voor de totale kosten van de verbouwing. De subsidie zal pas worden uitgekeerd nadat de gemeente deze begroting heeft goedgekeurd.

Met de toekenning van de subsidie beschouwt het college motie 58 ’Westlands Kunstmuseum" van de raad d.d. 8 november 2023 als afgedaan.

Termijn van afhandeling
Voor de juridische context zie onder argument 1 "Termijn van afhandeling". In het geval van de stichting Streek- en Tuinbouwhistorie is de aanvraag gedateerd op 11 oktober 2023 en de toelichtende brief op 14 december 2023. Hieraan voorafgaand is er bestuurlijk en ambtelijk gesproken over een eventuele subsidieaanvraag. In deze gesprekken zijn geen bestuurlijke of ambtelijke toezeggingen gedaan ten aanzien van de uitkomst van de besluitvorming over deze aanvragen. Het was beter geweest dat het college niet alleen mondeling maar ook schriftelijk de stichting kenbaar had gemaakt dat afhandeling meer tijd dan verwacht in beslag zou nemen.

3. Stichting Bibliotheek Westland is financieel niet in staat om de oplopende energiekosten en lasten door hoge inflatie te blijven opvangen, waardoor het aanbod van activiteiten in gevaar komt.
Stichting Bibliotheek Westland is net als Stichting WestlandTheater De Naald afgelopen winter geconfronteerd met flink hogere energielasten. De periode na corona heeft de bibliotheek de cultureel maatschappelijke activiteiten flink opgevoerd. Na de lockdowns hadden mensen weer behoefte aan sociale contacten en ontmoetingen en hierin heeft de bibliotheek een essentiële rol gespeeld. De bibliotheek fungeert als een open huiskamer waar allerlei maatschappelijke, culturele en educatieve activiteiten worden georganiseerd. Vanwege huurverhoging op panden die niet bij de gemeente worden

gehuurd en de verhoging van ICT- en energielasten heeft de bibliotheek te kampen met een tegenvaller van € 97.798. De eind 2022 door het Rijk aangekondigde compensatie voor hogere energielasten bij maatschappelijke organisaties zijn niet uitgekeerd. Ter dekking van de tegenvaller heeft de stichting een subsidie aangevraagd van €97.798 (zie bijlagen 3a en 3b).

Overigens is eind 2023 de subsidiebeschikking 2024 door het college vastgesteld. Hierbij is subsidiebedrag 2023 geïndexeerd met de consumentenprijsindex 2022 van 10% en de CAO compensatie van 2%. Hiermee wordt de Stichting WestlandTheater De Naald al gedeeltelijk met terugwerkende kracht gecompenseerd. Echter gezien het feit dat de exploitatie van de bibliotheek onder druk staat als gevolg van Corona is het toch gerechtvaardigd de subsidie van €97.798 toe te kennen.

Termijn van afhandeling
Voor de juridische context zie onder argument 1 "Termijn van afhandeling". In het geval van de Stichting Bibliotheek Westland is de aanvraag gedateerd op 1 november 2023. Het was beter geweest dat het college niet alleen mondeling maar ook schriftelijk de stichting kenbaar had gemaakt dat afhandeling meer tijd dan verwacht in beslag zou nemen.

4. Stichting Bibliotheek Westland/ Stichting WNTweb kunnen de conferentie "Verwonderwijs" niet binnen het beschikbare budget uitvoeren.
De stichting Bibliotheek Westland en de Stichting WNTweb hebben op 15 mei 2023 gezamenlijk subsidie aangevraagd voor de conferentie "Verwonderwijs" ter grootte van €4.500 (zie bijlage 4a).

"Verwonderwijs" is een evenement voor leerkrachten in het basisonderwijs. De doelstelling van dit evenement is een energieke start van het schooljaar waarbij ontmoeting hand in hand gaat met ontdekken en inspiratie. Het evenement wordt plenair afgetrapt door een inspirerende spreker. Daarna volgen 12 workshops, georganiseerd door Westland Cultuurweb, WNTWeb en Bibliotheek Westland, waarbij leerkrachten kennismaken met en geïnspireerd worden door thema's als onderzoeken en ontwerpen, bewegend leren, kunst en cultuur, wetenschap en techniek, jeugdliteratuur en leesmotivatie. Het betreft een samenwerking tussen drie partijen, om te voldoen aan de vraag vanuit scholen om extern educatief aanbod te bundelen en zichtbaarder te maken. Met deze middag wordt een grote slag geslagen in de professionalisering van leerkrachten. Ca. 130 leerkrachten uit het basisonderwijs zijn aanwezig geweest bij het evenement dat op 30 augustus 2023 heeft plaatsgevonden. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat dit een jaarlijks evenement wordt. Mogelijk tweejaarlijks. De subsidie is éénmalig.

Termijn van afhandeling
Voor de juridische context zie onder argument 1 "Termijn van afhandeling". In het geval van de Stichting Bibliotheek Westland/ Stichting WNTweb is de aanvraag gedateerd op 15 mei 2023. Het was beter geweest dat het college schriftelijk aan de stichting kenbaar had gemaakt dat afhandeling meer tijd dan verwacht in beslag zou nemen.

5. Stichting Bibliotheek Westland kan de activiteit "Voorleesvisite" (jaarschijf 2023) niet binnen het beschikbare budget uitvoeren.
De stichting Bibliotheek Westland heeft op 24 april 2023 subsidie aangevraagd voor de activiteit "Voorleesvisite" ter grootte van €19.621 (zie bijlage 5a).

Het doel van "Voorleesvisite" is het stimuleren en bevorderen van ontluikende geletterdheid en leesontwikkeling en het vergroten van de taalvaardigheid van kinderen met een (dreigende) achterstand

in hun taalontwikkeling. Vijftig vrijwilligers van de Voorleesvisite stimuleren de taalontwikkeling door het voorleesritueel, het gebruik van boeken en taalspelletjes thuis bij vijftig gezinnen per jaar te introduceren. De Voorleesvisite is er primair voor kinderen van laag taalvaardige ouders om hun taalvaardigheid te vergroten en secundair voor de ouders zelf om de voorleescultuur in het gezin te brengen en ze te leren hoe ze hun kinderen kunnen helpen in hun taalontwikkeling. Het gaat hierbij grotendeels om gezinnen waarbij Nederlands hun 2e taal is, maar ook zeker om gezinnen waarbij Nederlands de 1e taal is. Deze gezinnen komen bij de Voorleesvisite via doorverwijzingen vanuit de bibliotheek, het Taalhuis, Vitis, Stichting vluchtelingenwerk Westland, JGZ, scholen en kinderopvang. Tijdens corona was het thuis voorlezen niet mogelijk hierdoor hebben een hoop kinderen een achterstand opgelopen. Nu het normale leven weer op gang is gekomen is de vraag naar de voorleesvisite enorm gestegen.

Termijn van afhandeling
Voor de juridische context zie onder argument 1 "Termijn van afhandeling". In het geval van deze aanvraag van de Stichting Bibliotheek Westland is de aanvraag gedateerd op 24 april 2023. Het was beter geweest dat het college niet alleen mondeling maar ook schriftelijk aan de stichting kenbaar had gemaakt dat afhandeling meer tijd dan verwacht in beslag zou nemen.

6. Dit is nodig om de dienstverlening van de bibliotheek aan de Westlandse bevolking op pijl te houden.
De Stichting Bibliotheek Westland heeft in haar reguliere aanvraag van 31 juli 2023 voor de jaarschijf 2024 ook een aanvraag opgenomen waar de gemeentebegroting 2024 niet in voorziet (zie bijlage 6a). Het betreft Boekstart Kinderopvang ter grootte van €4.725, Voorleesvisite ter grootte van €27.000, Taalhuis 112.604 en Digitaalhuis €65.983. In totaal €210.312. Met indexatie (10% CPI over 50% van het bedrag en 2% CAO over 50% van het bedrag) wordt het totaal bedrag €222.931. Het betreft een eenmalige subsidie ter mitigatie van de effecten van Corona. Er kunnen aan het verstrekken van deze subsidie geen meerjarige rechten kunnen worden ontleend. Dit is ook de reden dat deze gelden uit de beschikking 2024 voor de structurele gelden is gehaald.

Als de raad dit structureel wil faciliteren zal dit in de voorjaarnota en begroting 2025 een plek moeten krijgen.

Termijn van afhandeling
Voor de juridische context zie onder argument 1 "Termijn van afhandeling". In het geval van de Stichting Bibliotheek Westland is deze aanvraag gedateerd op 31 juli 2023. Zoals gesteld zijn de onderdelen met een eenmalig karakter uit de behandeling van de aanvraag voor de structurele activiteiten gehaald. De beschikking voor de structurele activiteiten is 22 december 2023 verstuurd. De activiteiten met een eenmalig karakter zijn daarom onderdeel van het onderhavige voorstel. Het was beter geweest dat het college de stichting bij het bepalen van de ontvankelijkheid van de aanvraag al kenbaar had gemaakt dat de eenmalige activiteiten in een separate subsidieaanvraag opgenomen hadden moeten worden.

7. Door oplopende verliezen kan de Volksuniversiteit niet op de huidige locatie blijven en is budget nodig voor alternatieve huisvesting in de bibliotheek vestiging ’s-Gravenzande.
Tijdens en na de coronapandemie is het aantal studenten flink teruggelopen en heeft de Volksuniversiteit flink moeten interen op het eigen vermogen. Het is niet langer mogelijk om de huur van de bestaande locatie op de Koningin Julianaweg 158, te s-Gravenzande in stand te houden omdat het verlies dan alleen maar verder op zal lopen. Het behouden van de Volksuniversiteit voor de Westlandse gemeenschap door deze in te huizen in de bibliotheek s-Gravenzande levert een synergievoordeel op. Overdag kunnen de 3 te bouwen lokalen worden gebruikt voor diverse cursussen en bijeenkomsten. Om de synergiewinst te maximaliseren

kunnen de leslokalen overdag ook door Vitis worden gebruikt. De Volksuniversiteit maakt sinds 2021 onderdeel uit van de bibliotheek. Er zijn bouwkundige ingrepen nodig om de VU te kunnen accommoderen. Tevens betreft het diverse kleinere ingrepen voor een deel achterstallig onderhoud wat tijdens de coronatijd is doorgeschoven. Dit kan eenmalig uit de incidentele middelen worden gedekt. De totale kosten voor de verbouwing bedragen €400.000 (zie bijlage 7). Dit betreft fase 1 van de verbouwing van de bibliotheek die uit twee fasen bestaat. De kapitaalslasten, rente en afschrijving over 10 jaren, bedragen €451.975. Daar de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona wordt opgeheven, wordt het totaal in één keer onttrokken uit deze bestemmingsreserve om vervolgens gestort te worden in de Bestemmingsreserve Kapitaallasten.

Door het inhuizen bij de bibliotheek bespaart de VU jaarlijks €19.159 aan huisvestingskosten. De afschrijvingskosten van de investering worden verdisconteerd in de huur die aan de bibliotheek in rekening wordt gebracht.

Uit pragmatisch oogpunt zal de verbouwing voldoen aan de richtlijnen die gelden voor de invoering van de zorgplicht per 2025. Hiermee zorgt de gemeente Westland voor een robuuste toekomstbestendige bibliotheek in ’s-Gravenzande. Een Bibliotheek waar de kernfuncties vanuit de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorziening (WSOB) kunnen worden uitgevoerd nauw aansluitend bij de ontwikkelingen in de Westlandse samenleving en het convenant met de VNG.

8. Dit is nodig om de effecten van Corona op de amateurkunst te mitigeren.
De amateurkunst heeft zwaar te lijden als gevolg van Corona en hoge inflatie. Teruglopende ledenaantallen en oplopende kosten brengt het "water aan de lippen" van de amateurkunstverenigingen. Onze systeempartner Stichting Westland Cultuurweb heeft een subsidieaanvraag ingediend ter ondersteuning van het veld amateurkunst (zie bijlagen 8a en b); een basisregeling amateurkunst die uitgevoerd wordt door de stichting Westland Cultuurweb. De regeling heeft slechts effect als deze meerjarig wordt aangewend. Vandaar het voorstel om de regeling in te stellen voor de jaren 2024 t/m 2026. De regeling wordt opgesteld door het college en kan dus afwijken van het voorstel dat de Stichting Westland Cultuurweb heeft gedaan.

Het betref geleden voor een periode van drie jaren. Bij subsidieverlening wordt er vanuit gegaan dat wanneer een subsidie drie jaren wordt verstrekt er sprake is van een structurele subsidie waar rechten aan kunnen worden ontleend. Als echter in de beschikking het éénmalige karakter voor deze periode expliciet wordt weergegeven, dan is hiervan geen sprake. Daarnaast expireert de regeling per 1 januari 2027. Er zal in het jaar 2027 geen beroep meer gedaan kunnen worden op de regeling en derhalve is de subsidie daarmee ook in juridische zin beëindigd.

9. Door Corona heeft de viering van 75 jaar bevrijding niet optimaal kunnen plaatsvinden.
In 2020 is 75 jaar vrijheid herdacht. Door Corona zijn veel activiteiten niet of later uitgevoerd. Daarom is het goed om een budget ter beschikking te stellen om 80 jaar vrijheid in 2025 waardig te kunnen herdenken. Het budget in 2020 was €100.000 vanuit de gemeente en 18.000 vanuit Fonds 1818, in totaal €118.000. Omdat 2025 geen "kroonjaar" is, is het voorstel om voor het jaar 2025 €50.000 beschikbaar te stellen en dat het college hiervoor een regeling open stelt analoog aan de regeling "Waardig Herdenken" uit 2020: subsidiëring van educatieve, generatie overstijgende en vernieuwende activiteiten in het kader van de viering van 80 jaar bevrijding in 2025. Initiatiefnemers kunnen dan een subsidieaanvraag indienen. Overigens is de bevrijding van Nederland al in september 1944 begonnen. Het is een geste om de regeling derhalve ook voor activiteiten in het 4e kwartaal 2024 open te stellen. Overigens zal de regeling gezien de voorbereidingstijd van activiteiten in het tweede kwartaal 2024 door het college vastgesteld en open gesteld worden.

10. Door achterstallig onderhoud loopt de instandhouding van het Westlands erfgoed gevaar.
De Werkgroep Erfgoedbescherming Westland heeft al een aantal keren ingesproken in uw raad en commissie MO over het achterstallig onderhoud ten aanzien van de monumenten in Westland, over het structureel te lage budget voor erfgoed in het algemeen, over de hoogte van de subsidiebedragen etc. Ook de Historische Vereniging Monster-Ter Heijde heeft aandacht gevraagd voor de staat van verschillende monumenten. Het college heeft toegezegd de gemeentelijke subsidieregeling erfgoed uit 2007 (geregeld in een verordening) te herzien. Hierop vooruitlopend is het goed om al te werken aan de inhaalslag door het ter beschikking stellen van een bedrag van €200.000 eenmalig om de hoogste nood te ledigen.

Dit is het bedrag dat de werkgroep ziet als het structureel benodigde bedrag per jaar. Als uw raad dat ook zo ziet, zal hierover met de begroting 2025 een besluit moeten worden genomen. Vooralsnog betreft het dus een eenmalige bijdrage.

11. Dit is de basis voor een toekomstbestendig erfgoedbeleid.
De basis voor erfgoedbeleid is een goede inventarisatie van het Westlands erfgoed. De laatste inventarisatie stamt uit 2007. Deze moet worden geactualiseerd en worden aangevuld o.a. met het erfgoed van na 1965. In deze inventarisatie wordt ook de inventarisatie van het tuinbouw-historisch erfgoed meegenomen zoals in 2023 uitgevoerd door de monumentencommissie. Ook de Omgevingswet stelt een inventarisatie verplicht. De inventarisatie is onderdeel van het erfgoedbeleid dat aan u en de raad ter besluitvorming voorgelegd zal worden. Het bedrag is gebaseerd op een richtbedrag voor inventarisaties/onderzoeken van €50.000. Omdat hier ook het tuinbouwerfgoed wordt meegenomen is het voorstel om €75.000 beschikbaar te stellen.

12. Dit is noodzakelijk om de Wateringse Molen weer operationeel te krijgen.
De stichting Vrienden van de Wateringse Molen hebben op 25 mei 2023 een aanvraag van €20.000 ingediend als bijdrage aan het plan om de Wateringse Molen weer te laten draaien (zie bijlagen 12a en b). Dit is een eenmalige gemeentelijke bijdrage aan een plan van meer dan €200.000. Het is vanuit historisch en educatief oogpunt van belang dat ons cultureel erfgoed ook in bedrijf blijft.

Termijn van afhandeling
Voor de juridische context zie onder argument 1 "Termijn van afhandeling". In het geval van de Stichting Vrienden van de Wateringse Molen is de aanvraag gedateerd op 25 mei 2023. Het was beter geweest dat het college schriftelijk aan de stichting kenbaar had gemaakt dat afhandeling meer tijd dan verwacht in beslag zou nemen.

13. Als gevolg van ontstane meerjarige verplichtingen jegens Stichting Bibliotheek Westland en Stichting Westland Cultuurweb is er een tekort in de begroting 2024 van €400.000 ontstaan dat moet worden gedekt.
In het voorjaar van 2020 heeft het toenmalige college besloten om voor de jaarschijven 2021 en 2022 per jaar €600.000 aan incidentele middelen beschikbaar te stellen voor de cultuurpartners Stichting Westland Cultuurweb en Stichting Bibliotheek Westland (totaal €1,2 mln). Het begrotingstekort per partner is echter €200.000 per jaar gebleken. Derhalve is er in 2021 en 2022 in totaal €800.000 ter beschikking gesteld, €400.000 voor Stichting Bibliotheek Westland en €400.000 voor Stichting Cultuurweb Westland. Daarnaast is er €400.000 "geparkeerd" onder de post amateurkunst. Deze middelen zijn eind 2022 door een slotoverheveling ingezet als dekking voor het tekort van 2023. De situatie 2024 is echter niet meegenomen in de begroting 2024 terwijl dat in juridische zin wel het geval had moeten zijn daar de subsidies voor een periode van drie jaren zijn verstrekt. Er dient een redelijke termijn van afbouw te worden gehanteerd als afbouw gewenst zou zijn.

Derhalve heeft het college eind december besloten het structurele tekort van €400.000 voor 2024 te beschikken en aan de raad voor te stellen dit incidenteel te dekken vanuit de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona. Begin 2024 gaat het college in gesprek met beide stichtingen over de afbouw van dit deel van de subsidie zodat het structurele deel van de subsidie weer past binnen de huidige meerjarenraming van Westland.

14. Dit bestedingsvoorstel is éénmalig.
Dit is een eenmalig bestedingsvoorstel bedoeld voor eenmalige ondersteuning van het sociaal-cultureel veld conform de wens van uw raad en de toezegging van het college zoals geuit tijdens de beraadslaging van 13 december 2023. Echter de Corona-periode ligt achter ons en de maatschappij moet weer op "eigen benen" leren staan. Derhalve is het legitiem om de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona op te heffen en het restant ten gunste van de Algemene Reserve te laten vrij vallen.

15. Zonder middelen heeft het geen nut om de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona in stand te houden.
Als de resterende middelen vrij gevallen zijn ten gunste van de Algemene Reserve, is er geen reden meer om de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona in stand te houden, zeker gezien het feit dat het niet in de lijn der verwachting ligt dat er nog nieuwe middelen aan de reserve zullen worden toegevoegd daar de periode van de Corona-pandemie achter ons ligt.

16. Een begrotingswijziging is nodig om de bovenstaande beslispunten financieel te formaliseren.
Onttrekkingen uit een reserve moeten conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) met een begrotingswijziging worden geformaliseerd.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Kanttekeningen

1 t/m 6, 8 en 12 Alle voorgestelde subsidies worden verleend direct onder de ASV2016
Bij deze voorgestelde subsidies vindt verlening plaats direct onder de ASV2016 (de vigerende ASV ten tijde van de aanvraag). Verlening direct onder ASV in plaats van onder een regeling heeft niet de voorkeur maar kan worden toegepast. Hierin voorziet de ASV.

Er zijn dus geen nadere regels open gesteld voor een deel van de Bestemmingsreserve Steunfonds Corona op basis waarvan initiatiefnemers subsidie konden aanvragen, terwijl daar mogelijk wel interesse voor zou zijn geweest. Aan de andere kant zijn er aanvragers die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid een incidentele subsidie aan te vragen die voor zover relevant meegenomen zijn in dit voorstel.

1 en 3 Bij het verlenen van een eenmalige subsidie ter compensatie van gestegen energielasten bestaat het risico van precedentwerking.
Ook andere organisaties zouden een beroep kunnen doen op compensatie energielasten. In het Subsidiebeleid Westland hebben onze systeempartners een preferente positie in de subsidieverlening. Dit is een juridische grond om voor systeempartners wel de afweging te maken om hun tegemoet te komen in de hoge energielasten en dat ten aanzien van andere subsidiepartners niet te doen. Stichting WestlandTheater De Naald en Stichting Bibliotheek Westland hebben een subsidieverzoek bij de gemeente ingediend. De andere partners niet. Derhalve is het risico op precedentwerking beperkt.

Mochten andere subsidievragers in 2024 alsnog een aanvraag indienen ter compensatie van de energielasten 2022/2023 dan worden deze afgewezen op budgettaire gronden en op basis van het feit dat de vigerende Nadere regels niet voorzien in compensatie van energielasten.

1.1 Zonder een nieuw of vernieuwd theater blijft een gezonde exploitatie van WestlandTheater De Naald een uitdaging.
Het WestlandTheater De Naald heeft naar de toekomst toe voldoende zitplaatsen nodig om goede voorstellingen te kunnen aantrekken. Nu zijn het er 400 en na vervanging van de stoelen als gevolg van aangepaste normering 340. De situatie in de markt is dat wanneer een theater een grote voorstelling wil aantrekken er minimaal 500 plekken moeten zijn met voldoende ruimte op het toneel. Nieuwbouw blijft dus van groot belang voor een succesvol theater en heeft dus ook vanuit de exploitatie gezien urgentie.

2.1 Het is ongewis of de nieuwe opzet van het museum met het kunstgedeelte voldoende bezoekers gaat trekken om een succesvolle exploitatie mogelijk te maken.
Het nieuwe museum zal naar verwachting meer bezoekers trekken dan in de huidige situatie. Jaarlijkse subsidie blijft echter noodzakelijk. Het is niet uitgesloten dat de stichting bij een groter museum een omvangrijker subsidieverzoek bij de gemeente zal neerleggen niet alleen gerelateerd aan het gebouw maar ook om in personele zijn bijv. wisselende kunsttentoonstellingen te kunnen faciliteren. Mocht dat aan de orde zijn hoeven uw raad en ons college daar niet in mee te gaan.

2.2 Ook met de subsidie van de gemeente heeft de Stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland nog geen volledige dekking voor de verbouwing van het museum.
Uw raad reserveert gelden terwijl er nog geen sluitende begroting is voor de verbouwing. Dat is de reden waarom er een deadline van 31 december 2024 voor een sluitende begroting wordt gesteld als voorwaarde voor de verstrekking van de subsidie. De stichting heeft aangegeven dat het lastig is om aanvullende middelen te vinden. Dit zou een overweging kunnen zijn om geen subsidie te verlenen. Op dit moment is dat voor ons college echter prematuur. Wij zijn van mening dat de stichting in de gelegenheid moet worden gesteld extra dekking te realiseren.

FINANCIËN

Onderstaand is het financieel overzicht weergegeven. Met het bestedingsvoorstel wordt vrijwel de gehele Bestemmingsreserve Steunfonds Corona besteed. Het totaal aan voorgestelde onttrekkingen is €2.701.905 en de omvang van de bestemmingsreserve bedraagt €2.927.484. Na onttrekking resteert er €225.579.

Het voorstel is dit restant van €225.579 te laten vrijvallen ten gunste van de Algemene Reserve.

Financieel overzicht voorgestelde ontrekkingen Bestemmingsreserve Steunfonds Corona		
Organisatie	**Doel/activiteit**	**(Subsidie) bedrag**
Stichting Westland Theater De Naald	Compensatie energie, inflatie, bezoekers	€ 320.000
Stichting Streek- en Tuinbouwhistorie Westland	Verbouwing Westlands Museum/Kunstmuseum	€ 450.000
Stichting Bibliotheek Westland	Compensatie energie, inflatie	€ 97.878
Stichting Bibliotheek Westland	Verwonderwijs en Voorleesvisite	€ 24.121
Stichting Bibliotheek Westland	Boekstart KOV, Voorleesvisite, Digitaalhuis	€ 222.931
Stichting Westland Cultuurweb	Basisregeling amateurkunst 2024 t/m 2026	€ 390.000
Stichting Vrienden van de Wateringse Molen	Laat de Wateringse Molen draaien	€ 20.000
Totaal subsidies		**€ 1.524.930**
Gemeente		**Bedrag**
	Verbouwing bibliotheek 's Gravenzande	€ 451.975
	80 jaar bevrijding	€ 50.000
	Onderhoud monumenten	€ 200.000
	Inventarisatie erfgoed	€ 75.000
	Tekort subsidie St. Westland Cultuurweb en Stichting Bibliotheek Westland 2024	€ 400.000
Totaal gemeente		**€ 1.176.975**
Totaal Subsidie en Gemeente		**€ 2.701.905**
Beschikbare middelen Steunfonds Corona (bestemmingsreserve 2515)		**€ 2.927.484**
Restant na onttrekking		**€ 225.579**

EXTERN OVERLEG

Dit advies opgesteld door de Cluster Beleid in samenspraak met de cluster Bedrijfsvoering, Control en Bureau Gemeentesecretaris. Daarnaast is er voor de verbouwing van de bibliotheek ’s-Gravenzande afstemming geweest met de Cluster Ruimte/Vastgoed.

VERVOLGTRAJECT

Na besluitvorming door uw raad krijgen de subsidievragers een subsidiebeschikking toegestuurd. Ten aanzien van de gelden die de gemeente aanwendt worden de bijbehorende projecten in uitvoering genomen.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

M.L.M. Weerts B.R. Arends